

Piraattipuolueen kommentit Digitaalinen Suomi, uusi liikennepolitiikka -tulevaisuuskatsaukseen

Piraattipuolue kiittää mahdollisuudesta antaa muutamia kommentteja liikenne- ja viestintäministeriön Digitaalinen Suomi, uusi liikennepolitiikka -tulevaisuuskatsaukseen.

Katsauksessa kiinnitimme huomiota erityisesti seuraaviin asioihin:

- Mahdollisesti perustettavaan tietoyhteiskuntaneuvostoon tulisi ottaa hallinnon ja elinkeinoelämän lisäksi vahvasti mukaan myös kansalaisyhteiskunnan edustajat. Kansalaisyhteiskunnan edustajista pitäisi olla maininta ehdotuksessa (s. 3).
- TVT-politiikassa valtion pitää tukea paitsi yritysten, myös kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytyksiä ja kansalaisjärjestöjä hyödyttävää verkkoinfrastruktuuria, kuten etäosallistumisen kehittämistä, nyt kun uusi yhdistyslaki 1.9. alkaen sallii etäosallistumisen. Etäosallistumismahdollisuuksien laajentamista yhdistystoiminnassa tulisi selvittää seuraavalla vaalikaudella tarkasteltaessa uuden yhdistyslain toimivuutta. Tässä pitäisi olla rooli OM:n lisäksi myös LVM:llä.
- Monia sähköisiä palveluja tehdään yhteisöjen tai yksityisten voimin vapaaseen käyttöön ilman perinteisiä yritysmaailman rahoitusmalleja. Tällaisten palveluiden syntymistä pitäisi edistää. Lisäksi pitäisi edistää uudenlaisten verkkomaksutapojen syntymistä (mikromaksut, lahjoitukset, "sosiaalinen mikromaksaminen" eli social micropayment). Monipuolisten verkkomaksutapojen kehittäminen tukisi erityisesti ruohonjuuritason suomalaista sisältötuotantoa. Tässä yhteydessä lienee tarpeellista muuttaa rahankeräyslakia tietoyhteiskuntaan sopivammaksi, mikä edellyttää ministeriöiden välistä yhteistyötä.
- Tavoitteeksi tulisi asettaa, että julkisella tutkimusrahoituksella saatujen tutkimustulosten tulisi olla myös julkisesti saatavilla ja rajoituksetta käytettävissä (s. 3).
- "Sähköisen viestinnän tekijänoikeuslaki" -idea ei selitetä raportissa riittävästi, jotta olisi mahdollista ymmärtää, mitä sillä haetaan takaa. Ensimmäiseksi pitäisi tehdä teknologianeutraalia lainsäädäntöä, eli tekijänoikeuksien pilkkominen kahteen eri lakiin ei ole suotavaa ja todennäköisesti vain vaikeuttaisi tavallisten kansalaisten mahdollisuuksia ymmärtää ja nytkin hyvin monimutkaisia tekijänoikeussäädöksiä.
- Tulevaisuuskatsaukseen pitäisi kirjata vaihtoehto, jossa selvitettäisiin immateriaalioikeuksien aiheuttamia markkinahäiriöitä (tekijänoikeuden monopolivoima kannustaa kuluttajien kannalta huonoihin palveluihin jne.) ja pohdittaisiin sitä, kuinka niukaksi tiedon kaltainen ei-niukka hyödyke on järkevää väkisin tehdä.
- Katsauksen tulisi tarjota vaihtoehtoa, jossa luovien alojen taloutta edistettäisiin virtaviivaistamalla laajasti tekijänoikeuslainsäädäntöä, edistämällä olennaisesti teosten helppoa ja vapaata saatavuutta ja lyhentämällä kaupallista suoja-aikaa.
- Katsauksessa pitäisi huomioida, että tiedon helppo ja ilmainen saatavuus monissa tapauksissa lisää työn tuottavuutta useilla aloilla. Pitää huomioida, että työntekijät käyttävät usein Internetiä laajasti työtehtävissään ja etsivät tietoa ulkopuolisista lähteistä. Tietoyhteiskuntaa koskevassa tutkimuksessa pitäisikin selvittää esim. Wikipedian, ilmaisten karttapalveluiden ja online-toimistosovellusten kaltaisten palveluiden merkitystä työn tuottavuudelle.
- Oikea suunta kirjastojen kehittämiselle tietoyhteiskunnassa olisi niiden valjastaminen

kirjojen, musiikin ja kuvaohjelmien sähköisten ilmaiskopioiden jakajiksi. Kirjasto ostaisi kustantajalta lisenssin, jonka myötä se saisi jakaa teosta verkossa. Kirjaston verkkosivuista tulisi kansalaisille helppo, luotettava, laillinen ja ilmainen teosten latauspaikka. Tämän selvittämistä tulisi tarjota katsauksessa yhdeksi vaihtoehtoiseksi politiikan suunnaksi. Kehityssuunta ei eroaisi radikaalisti jo nyt olemassaolevasta kirjaston perustoiminnasta, vaan kehittäisi sitä käyttäjien kannalta monipuolisemmaksi.

- Luonnostellun viestintäpolitiikan henkeä vahvistaisi maininta siitä, ettei ketään pidä sulkea digitalisoituvan kansalaisyhteiskunnan tietovarantojen, peruspalvelujen ja toiminnan ulkopuolelle katkaisemalla verkkoyhteyttä esimerkiksi tekijänoikeusrikkomuksiin vedoten.

- Kuten katsauksessakin hieman vihjataan, tekijänoikeuslakiin tulisi tehdä tarpeelliset muutokset, jottei se ole yritystoiminnan tai yhteisötoiminnan kohtuuttomana esteenä. Esimerkiksi nettiradioiden ja mobiili-tv-palveluiden kohtalon toistuminen on estettävä. Näissä tapauksissa tekijänoikeudet haittasivat kohtuuttomasti uuden liiketoiminnan syntyä. Tällaiset tilanteet ovat haitallisia tietoyhteiskunnan kehittymiselle ja taloudelle.

Ahto Apajalahti
Varapuheenjohtaja
Piraattipuolue r.p.